

SZKOLNY
PROGRAM
WYCHOWAWCZY

PUBLICZNEGO GIMNAZJUM
W ZESPOLE SZKÓŁ
W GÓRNIE
IM. KS. M. LACHORA

Rok szkolny 2011/2012

Szkolny Program Wychowawczy Zespołu Szkół w Górnio

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał;”

Jan Paweł II

Szkoła realizuje cele i zadania określone w ustawie o systemie oświaty oraz w przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie, a w szczególności umożliwia zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do dalszej edukacji, dokonanie świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia lub wykonywania wybranego zawodu. W sferze wychowawczej celem Szkoły jest wpajanie miłości do Ojczyzny, swojej miejscowości, regionu, poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, krzyża, godła, sztandaru, symboli narodowych, budzenia szacunku dla postępowych tradycji narodu polskiego, jego kultury, literatury i języka.

Kolejne niezmiernie ważne cele, które ma realizować Szkoła to:

- kształtowanie postawy ucznia spełniającego się na miarę swoich możliwości,
- kształtowanie postaw uczniów na świadomych, odpowiedzialnych obywateli, członków rodzin, członków społeczności szkolnej,
- przygotowanie uczniów do aktywnego i twórczego uczestnictwa w kulturze, poprzez przybliżanie dorobku kultury chrześcijańskiej, narodowej, regionu i swojej „Małej Ojczyzny”,
- troska o czystość i piękno języka ojczystego,
- kształtowanie postawy ucznia jako przyszłego odpowiedzialnego pracownika.

Program wychowawczy, który te cele opisuje i rozwija, jest dostosowany do potrzeb ucznia jako jednostki, jak i zespołu klasowego uwzględniając przy tym uwagi i spostrzeżenia rodziców – (Rady Rodziców) oraz uczniów (Samorządów Szkoły). Program powinien przyczynić się do powstania trwałych, pozytywnych więzi nauczycieli i uczniów. Realizacja tych zamierzeń winna odbywać się w sposób ciągły, systematyczny w trakcie każdej jednostki lekcyjnej, zajęć pozalekcyjnych, przerw śródlekcyjnych i podczas każdego spotkania ucznia z nauczycielem.

Rozdział I

Zespół Szkół w Górnicy realizując Program Wychowawczy umożliwia uczniom:

- kształtowanie właściwych postaw chrześcijanina, człowieka-członka narodu
- poznawanie świata, kraju, regionu, „małej ojczyzny” i ich wyróżników kulturowych,
- ujawnianie zainteresowań i uzdolnień,
- rozumienie siebie, innych ludzi i ich poglądów,
- rozwijanie potrzeby doskonalenia się,
- poszukiwanie duchowych wartości życia oraz kształtowanie i ocenę własnej wartości,
- kształtowanie postaw patriotycznych, poczucia przynależności do społeczności lokalnej, narodu, społeczności międzynarodowej,
- kształtowanie postaw proekologicznych oraz właściwego stosunku do przyrody,
- rozbudowanie dociekliwości intelektualnej, samodzielności, niezależności w myśleniu i działania w celu twórczego reagowania na rzeczywistość,
- rozwijanie wyobraźni, wrażliwości, poczucia estetyki,
- kształtowanie postawy aktywnego odbioru dzieł sztuki i przekazów medialnych,
- uwrażliwienie na zagrożenia które niesie z sobą: narkomania, alkoholizm, nikotynizm,
- kształtowanie postawy wyczułonego na piękno języka pisanego i mówionego.

Szkoła zapewnia:

- opiekę, przyjazne, bezpieczne i korzystne dla zdrowia ucznia warunki edukacji,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów ucznia,
- poszanowanie praw ucznia,
- warunki prawidłowego rozwoju psychofizycznego.

Rozdział II

Zadania wymienione w rozdziale pierwszym Szkoła wypełnia w ramach następujących dziedzin i zagadnień :

Edukacja patriotyczna i prospołeczna

1. Postawa otwartości wobec innych tradycji i kultur.
2. Rozbudzanie postaw społecznie wartościowych.
3. Umacnianie i popularyzacja wartości humanistycznych, np. miłość, przyjaźń, tolerancja, sprawiedliwość i współczucie.
4. Upowszechnianie polskiej tradycji i kultury jako czynnika tożsamości narodowej; szacunek dla języka ojczystego i tradycji narodowej; tworzenie więzi uczuciowej z tradycją.
5. Aktywność w grupie rówieśniczej, społeczności klasowej, szkolnej i lokalnej.

6. Respektowanie poglądów i praw innych ludzi.
7. Struktury samorządowe, demokracje i ich rola.

Edukacja regionalna

1. Charakterystyka i pochodzenie społeczności regionalnej.
2. Elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele.
3. Elementy dziejów kultury regionalnej, regionalne tradycje, obyczaje, zwyczaje i muzyka.
4. Główne zabytki architektury i przyrody w regionie.
5. Historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.

Edukacja prorodzinna

1. Związki uczuciowe w rodzinie, prawa i obowiązki jej członków.
2. Rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinie.
3. Pozytywne i negatywne emocje, ich wyrażanie, wpływ na zachowanie ludzi.
4. Podstawowe reguły i zasady obowiązujące w relacjach międzyludzkich, sposoby radzenia sobie z własnymi i cudzymi negatywnymi emocjami.
5. Problemy i potrzeby kolegów niepełnosprawnych, osób chorych i starszych.
6. Porozumiewanie się i współpraca z innymi, szacunek dla siebie i innych, koleżeństwo, przyjaźń.

Edukacja ekologiczna

1. Przyczyny i skutki niepożądanych zmian w atmosferze, biosferze, hydrosferze i litosferze.
2. Różnorodność biologiczna (gatunkowa, genetyczna oraz ekosystemów) - znaczenie jej ochrony.
3. Zagrożenia dla środowiska wynikające z produkcji i transportu energii; energetyka jądrowa-bezpieczeństwo i składowanie odpadów.
4. Organizowanie działań służących poprawie stanu środowiska w najbliższym otoczeniu.

5. Przestrzeganie zasad ładu i porządku w miejscach publicznych i chronionych .

Edukacja prozdrowotna

1. Higiena osobista i otoczenia.
2. Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc.
3. Żywność i żywienie.
4. Aktywność ruchowa i umysłowa.
5. Zachowania sprzyjające i zagrażające zdrowiu-podejmowanie odpowiedzialnych wyborów; korzystanie z pomocy służby zdrowia.
6. Przyczyny i skutki używania m.in. środków psychoaktywnych, formy pomocy dla osób eksperymentujących i uzależnionych; sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Edukacja filozoficzna

1. Filozofia jako „umiłowanie mądrości”.
2. Przykłady wykorzystania klasycznej wiedzy filozoficznej do analizy współczesnych problemów.
3. Koncepcja człowieka jako osoby, a więc istoty rozumnej, wolnej i zdolnej do poznania prawdy, dążącej do dobra.
4. Przykłady podstawowych i ponadczasowych prawd filozoficznych jako części duchowego dziedzictwa ludzkości.

Edukacja czytelnicza i medialna

1. Formy komunikatów medialnych: słownych, pisemnych, obrazowych, dźwiękowych, filmowych i multimedialnych.
2. Słowo, gest i ruch jako forma wypowiedzi w życiu i teatrze, gry dramatyczne, inscenizacje, teatr szkolny, zespoły muzyczne szkolne.
3. Media jako środki poznania historii i współczesności. Komunikaty informacyjne i perswazyjne (reklamowe i propagandowe, public relations).

Zakłada się, że podane zagadnienia wychowawcze winny być ściśle skorelowane z treściami dydaktycznymi, ponieważ wychowanie i kształcenie stanowią całość. Uczeń potraktowany jest w nich podmiotowo, dlatego punktem wyjścia uczyniono potrzeby rozwojowe wychowanka. Umiejętności i wiedza nabyte w procesie wychowawczym mają być przydatne życiowo i przygotować do życia we współczesnym świecie.

Rozdział III

Powinności wychowawcy Szkoły Podstawowej i Gimnazjum

1. Zadaniem wychowawcy jest sprawowanie opieki wychowawczej nad uczniami, a w szczególności:
 - a) tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowanie go do życia w rodzinie i społeczeństwie,
 - b) inspirowanie i wspomaganie działań zespołowych uczniów,
 - c) podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej.

2. W celu realizacji zadań, o których mowa wyżej:
 - a) w zakresie pobudzania ucznia do właściwych postaw wobec nauki wychowawca:
 - odpowiada za właściwą organizację i przebieg pracy uczniów w klasie,
 - utrzymuje systematyczny kontakt z nauczycielami uczącymi w klasie, konsultuje z nimi na bieżąco wyniki nauczania i wychowania w odniesieniu do całej klasy, celem koordynacji oddziaływań wychowawczych i dydaktycznych,
 - ustala sposoby i podejmuje środki zaradcze w stosunku do uczniów z niepowodzeniami dydaktycznymi i wychowawczymi, czuwa nad ich realizacją i prowadzi ciągły monitoring podejmowanych działań,
 - analizuje wspólnie z zespołem uczniowskim, nauczycielami i rodzicami postępy uczniów w nauce, bada przyczyny niepowodzeń, zachęca rodziców do współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
 - motywuje uczniów do dalszych postępów w nauce,
 - dba o regularne uczęszczanie uczniów do Szkoły, bada przyczyny opuszczania zajęć szkolnych,
 - udziela wskazówek i organizuje pomoc uczniom, którzy z przyczyn obiektywnych opuścili zajęcia szkolne i mają trudności w uzupełnieniu materiału nauczania,
 - organizuje na terenie klasy koleżeńską pomoc indywidualną dla uczniów,
 - zachęca uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kontroluje ich udział w tych zajęciach,
 - współdziała z biblioteką w celu podniesienia poziomu czytelnictwa wśród uczniów,

- współpracuje z logopedą gminnym, organizuje poradnictwo zawodowe na terenie klasy, udziela uczniom informacji o zawodach i możliwościach dalszej nauki,
- b) w zakresie postaw moralnych wychowawca:
- dba o kształtowanie wzajemnych stosunków między uczniami na zasadach życzliwości, tolerancji, poszanowania godności i współdziałania oraz o wytwarzanie wśród uczniów więzów koleżeństwa i przyjaźni,
 - uczy szacunku do drugiego człowieka, a w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych,
 - wywiera wpływ na zachowanie się uczniów w szkole i poza nią, wdraża ich do świadomego postępowania zgodnego z podstawowymi zasadami moralnymi,
 - bada przyczyny niewłaściwego zachowania się uczniów, podejmuje środki zaradcze (wspólnie z zespołem uczniowskim, rodzicami lub prawnymi opiekunami ucznia i nauczycielami uczącymi uczniów jego klasy) oraz udziela porad i wskazówek,
 - sprawuje opiekę nad Samorządem Klasowym,
 - przyzwyczajają uczniów do wspólnego gospodarowania na terenie klasy, uczy samorządności, wyrabia poczucie odpowiedzialności za ład, czystość i estetykę klasy oraz pomieszczeń ogólnych i terenu gimnazjum, uczy poszanowania mienia,
 - ustala i kontroluje wraz z samorządem klasowym, pracę dyżurnych swojej klasy,
 - dba o wyzwalanie twórczej inicjatywy celem rozwijania indywidualności uczniów,
- c) w zakresie opieki nad zdrowiem uczniów wychowawca:
- wdraża uczniów do przestrzegania higieny osobistej i higieny pracy umysłowej,
 - interesuje się stanem zdrowia uczniów, współdziała z lekarzem i higienistką szkolną oraz rodzicami w sprawach zdrowia wychowanków,
- d) w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczej wobec uczniów, wychowawca:
- diagnozuje warunki życia i nauki swoich wychowanków,
 - udziela pomocy, rad i wskazówek uczniom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych,
 - za zgodą rodziców w przypadku trudnej sytuacji uczniów, wnioskuje o przyznanie pomocy materialnej,
 - w miarę możliwości eliminuje przyczyny społecznego niedostosowania wychowanków i chroni ich przed demoralizującym oddziaływaniem środowiska,
 - informuje ucznia na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej o planowanej dla niego ocenie zachowania,

- e) w zakresie współdziałania z rodzicami uczniów w sprawach wychowawczych, wychowawca:
- utrzymuje stały kontakt z rodzicami uczniów i udziela im porad wychowawczych,
 - organizuje okresowe spotkania zbiorowe z rodzicami uczniów,
 - informuje na początku każdego roku szkolnego, uczniów oraz rodziców o zasadach oceniania zachowania ucznia,
 - upowszechnia kulturę pedagogiczną wśród rodziców uczniów,
 - ułatwia uczniom właściwe spędzanie wolnego czasu poprzez organizowanie imprez klasowych i wycieczek szkolnych,
 - szczególną troską obejmuje wychowanków domów dziecka i rodzin zastępczych oraz dzieci przewlekle chore i z defektami fizycznymi,
 - powiadamia rodziców o zastosowaniu wobec ucznia kary.

Rozdział IV

Zapobieganie patologiom społecznym

W celu zapobiegania patologiom społecznym w postaci alkoholizmu, nikotynizmu, narkomanii, lekomanii, pornografii, sektom, agresji i innym, szkoła stosuje następujące formy:

- prowadzenie pogadanek na lekcjach z różnych przedmiotów i godzinach wychowawczych przy współpracy z biblioteką,
- zacieśnianie więzi szkoły z rodziną (wzmacnianie znaczenia rodziny),
- współpraca szkoły z instytucjami i z Kościołem, policją, poradniami, stowarzyszeniami, klubami (np. AA),
- szkolenia dzieci, rodziców i nauczycieli na temat zagrożeń,
- pobudzanie zainteresowań kulturalnych i sportowych przy współpracy z Klubem Sportowym „Górnovia „

Aby wzmocnić pozytywne zachowania szkoła:

- prowadzi cykle pogadanek, dyskusji na temat kultury osobistej i kultury współżycia z innymi, tolerancji i wzajemnego szacunku,
- podejmuje działania w celu wyrabiania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych, kulturalnego rozwiązywania sporów,
- daje przykłady do naśladowania, wyróżniając uczniów wzorowych,
- organizuje spotkania z ciekawymi ludźmi, konkursy na tematy związane z patologiami
- organizuje zawody i imprezy rekreacyjno – sportowe promujące zdrowy tryb życia.

Rozdział V

Zadania Samorządu Uczniowskiego. System zajęć pozalekcyjnych.

Samorząd jest współgospodarzem szkoły, podejmując zadania dotyczące organizacji życia szkoły, dba o szkołę i jej otoczenie, podejmuje również inicjatywy na rzecz środowiska.

1. Samorząd winien decydować o ważnych sprawach dla uczniów.
2. Samorząd tworzy i podtrzymuje tradycje i obyczaje szkolne (np. związane z organizacją uroczystości szkolnych i klasowych).
3. Samorząd zagospodarowuje czas wolny poprzez rozwijanie działalności kulturalnej, rekreacyjnej, intelektualnej (np. konkursy, wycieczki, dyskoteki, gazetki szkolne).
4. Korzysta z pomocy dyrektora, nauczycieli i wychowawców oraz rodziców na zasadzie kontaktów partnerskich..
5. Działalność samorządu szkolnego i samorządów klasowych ma sprzyjać realizacji następujących celów:
 - kształtowanie postaw społecznych,
 - wychowywanie dla demokracji, uczenie się form współżycia społecznego, organizowanie na zasadzie stowarzyszania się,
 - kształtowanie charakteru: obowiązkowości, odpowiedzialności, rzetelności, zaradności,
 - zapewnienie uczniom poczucia godności i wolności osobistej, prawa do odrębności przekonań, tolerancji dla innych,
 - wzajemne wspieranie się, współdziałanie, współodpowiedzialność za losy jednostki, grupy i szkoły,
 - realizacja idei autentycznego partnerstwa w stosunkach uczniów z dorosłymi (przechodzenie od postaw biernych do aktywnych, od bezbronności do zaradności, od działań naśladowczych do twórczych i wymagających umiejętności podejmowania decyzji),
 - wyzwalanie zdolności organizacyjnych, kierowniczych i pomysłowości,
 - tworzenie warunków do zaistnienia samokontroli, samooceny, samodyscypliny,
 - wdrażanie do poszanowania wspólnego dobra i odpowiedzialność za nie.

Zajęcia pozalekcyjne mogą być organizowane przez dyrekcję i nauczycieli przy współpracy z rodzicami, a także przez uczniów w porozumieniu z dyrekcją. Mogą mieć charakter stały bądź doraźny. Mają na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień

uczniów, kształtowanie postaw patriotycznych, prospołecznych i obywatelskich. Najczęstsze formy zajęć stałych to:

- koła przedmiotowe (polonistyczne, historyczne, językowe, biologiczno-chemiczne, matematyczno-fizyczne, geograficzne, ekologiczne, informatyczne,
- UKS-y (uczniowskie kluby sportowe),
- koła artystyczne (plastyczne, teatralne, wokalnie-taneczne, itp.),
- chóry i orkiestry szkolne,
- redagowanie gazetek szkolnych.

Zajęcia pozalekcyjne nie mają charakteru obligatoryjnego, są organizowane w ramach posiadanych środków. W systemie zajęć pozalekcyjnych bardzo istotne są imprezy okolicznościowe, doraźne organizowane przy współpracy rodziców, a także władz samorządowych. Należą do nich:

- zabawy choinkowe, andrzejkowe itp.,
- imprezy z okazji świąt i rocznic państwowych,
- akcje ekologiczne np. ” Sprzątanie świata”,
- akcje charytatywne,
- zawody sportowe międzyszkolne, międzygminne itp.,
- wycieczki i rajdy turystyczne.

Rozdział VI

System motywacyjny w wychowaniu. Nagrody i kary.

W celu oddziaływania wychowawczego na uczniów, ułatwienia im ustosunkowania się do swojego postępowania, mobilizowania do lepszego wykonywania obowiązków uczniowskich, stosowane są nagrody i kary. Są one wyrazem oceny postępowania ucznia. Nagrodę może otrzymać uczeń, który:

1. Zna i w swoim działaniu zawsze kieruje się podstawowymi zasadami moralnymi (nie jest obojętny wobec zła), stara mu się w radykalny sposób przeciwstawić.
2. Z szacunkiem odnosi się do nauczycieli i gości w szkole.
3. Chętnie wykonuje polecenia dyrektora szkoły, nauczycieli i wychowawców.
4. Dbą o kulturę słowa, posiada umiejętność taktownego uczestnictwa w dyskusji.
5. Systematycznie przygotowuje się do zajęć szkolnych.
6. Jest uczynny, koleżeński, zwłaszcza dla słabszych i potrzebujących.

7. Nie pali papierosów, nie pije alkoholu, nie korzysta i nie zachęca innych do korzystania z żadnych używek (narkotyków).
8. Jest aktywny, uczestniczy w pracach na rzecz szkoły, klasy.
9. Przestrzega ustalonych zasad i porządku w czasie zajęć dydaktycznych, prowadzi zeszyt przedmiotowy zgodnie z wymaganiami nauczyciela.
10. Swoim zachowaniem daje wszędzie dobre świadectwo o szkole.
11. Szanuje mienie szkolne i własność innych uczniów.
12. Troszczy się o higienę osobistą i estetykę wyglądu, o ład, porządek i estetykę otoczenia.
13. Nie opuszcza lekcji bez uzasadnionej przyczyny.

Nagrody i wyróżnienia przyznaje dyrektor gimnazjum na wniosek Rady Pedagogicznej lub na wniosek wychowawcy klasy, Samorządu Uczniowskiego oraz Rady Rodziców, po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej.

Stosuje się następujące rodzaje nagród:

- a) pochwała wychowawcy lub opiekuna organizacji uczniowskich wobec klasy,
- b) pochwała dyrektora wobec całej społeczności Szkoły,
- c) wyróżnienie dyplomem,
- d) wyróżnienie listem pochwalnym do rodziców,
- e) bezpłatna wycieczka dla wyróżniających się uczniów,
- f) nagrody rzeczowe,
- g) wyróżnienie wpisem do "Złotej Księgi Gimnazjum".

Uczeń może zostać ukarany za:

1. Rażąco łamanie zasad dyscypliny.
2. Nie wykazywanie chęci do nauki.
3. Nie przestrzeganie kultury słowa.
4. Złe oddziaływanie na otoczenie.
5. Niszczenie mienia szkolnego lub własności kolegów.
6. Wszelkie wykroczenia przeciwko postanowieniom statutu lub innych regulaminów obowiązujących w Szkole.

Stosuje się następujące rodzaje kar:

- a) upomnienie wychowawcy w indywidualnej rozmowie,
- b) upomnienie wychowawcy wobec klasy,
- c) upomnienie dyrektora w indywidualnej rozmowie,
- d) upomnienie dyrektora wobec społeczności uczniowskiej,
- e) nagana dyrektora wobec społeczności uczniowskiej,
- f) pisemne powiadomienie rodziców,
- g) zawieszenie (na czas określony) prawa ucznia do udziału w imprezach organizowanych przez Szkołę oraz reprezentowania Szkoły na zewnątrz,

- h) przeniesienie ucznia – uchwałą Rady Pedagogicznej – do równoległego oddziału Szkoły Podstawowej i Gimnazjum.

Kara może być wymierzona tylko wtedy, gdy inne środki wychowawcze nie odnoszą skutku, a równocześnie istnieje podstawa do przewidywania, że zastosowanie kary może spowodować osiągnięcie określonego celu wychowawczego. Rodzaj kary ustala wychowawca klasy w stosunku do wykroczenia ucznia w klasie; w pozostałych wypadkach – na wniosek wychowawcy lub nauczyciela – dyrektor Szkoły.

W przypadkach drastycznych wykroczeń ucznia, Rada Pedagogiczna – na wniosek dyrektora Szkoły – powołuje komisję do szczegółowego zbadania zaistniałej sytuacji wychowawczej. Rodzaj kary ustala wówczas komisja. W żadnym przypadku nie może mieć zastosowania kara naruszająca nietykalność i godność ucznia.

Rozdział VII

Postanowienia końcowe

Szkolny Program Wychowawczy jest dokumentem otwartym, modyfikowanym i podanym pod dyskusję Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego. Załącznikiem do programu jest harmonogram imprez i uroczystości organizowanych we wszystkich klasach Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Zespole Szkół w Górnio.

Górno, dnia 09.09.2011 r.

**Ze Szkolnym Programem Wychowawczym Publicznego
Gimnazjum w Zespole Szkół im. ks. M. Lachora w
Górnio zapoznali się:**

Górno, dnia 09.09.2011 r.

**Szkolny Program Wychowawczy został zaaprobowany przez
Radę Samorządu Uczniowskiego Publicznego Gimnazjum w
Zespole Szkół im. ks. M. Lachora w Górnio**